

”Regissören ger mina bilder liv”

Publicerad 2011-07-12 07:57

Foto: Erik Abel Filmfotografen Linda Wassberg filmar en av scenerna i Jesper Ganslandts kommande film "Blondie".

Linda Wassberg är kvinnan bakom de prisade bilderna i "Apflickorna". Den hyllade regissören Jesper Ganslandt har headhuntat henne och just nu filmar de hans kommande film "Blondie" utanför Trollhättan.

SLOG IGENOM MED "APFLICKORNA"

Namn: Linda Wassberg.

Född: 1973 i Jönköping.

Bor: Köpenhamn.

Familj: Sambo och två barn.

Filmografi: "Goodbye bluebird", "In transit", "Apflickorna", "Inshallah", "5 pictures of a father".

Aktuell med: Spelar just nu in Jesper Ganslandts kommande film "Blondie", med bland andra Carolina Gynning, Alexandra Dahlström, Helena af Sandeberg, Marie Göransson och Olle Sarri.

Det första Linda Wassberg sa när hon träffade Jesper Ganslandt efter att ha läst hans manus var: "Den här filmen kan du inte göra med handhållen kamera."

– Jag tror att det var lite därför han tog mig, säger hon när vi sitter i bilen på väg från en möjlig location till en annan. Det är en åskhet dag på den västgötska landsbygden. Vi har kört från villan där Jesper Ganslandts kommande film spelas in och åker genom hisnande vackra försommarlandskap. Än har inga skådespelare dykt upp. Man ska filma hela natten och först vid fyra börjar alla trilla in. Nu är det bara Linda och Jesper här.

Ofta tänker man inte på den roll en fotograf spelar i en film. Hur viktig han eller hon är för processen. Om Linda Wassberg hade filmat Ganslandts förra film "Apan", hade det blivit en helt annan film, slår hon fast. Scenerna i "Apflickorna" är långsamma och stillastående, långt från de skakiga bilderna i Ganslandts tidigare filmer.

– Jag behövde möta mitt temperament med någon som är mer eftertänksam, säger Jesper Ganslandt som svar på varför han ville ha med Linda Wassberg som fotograf den här gången. Han hade sett hennes bilder i "Apflickorna" och blivit nyfiken. Men han visste nog inte helt vad han gav sig in på.

– Jesper kommer från en ganska "rock'n'rollig" bakgrund, där man bara kör på, förklarar Linda. Första veckan fick han

lite panik över de där jättestillastående episka bilderna, ler Linda. Hon ser ganska nöjd ut.

Hon berättar att Jesper frågade med tunn röst: "Kan du inte ha lite handhållen kamera?" Linda accepterade och har haft kameran på axeln i några scener.

– Det var en bra kompromiss. Han blev väldigt, väldigt glad.

Linda Wassberg föddes 1973 i Jönköping men har tillbringat sitt liv runt kuskandes med sina konstnärsföräldrar. Först England, där hon bodde i en Folkvagnsbuss med sin mamma, sedan Grekland, Kanarieöarna och Mallorca och Portugal i flera omgångar. Basen har alltid varit Göteborg, säger Linda. I dag bor hon i Danmark med sina två barn och sin man. Det var också han som fick henne att söka till Den Danske filmskole. Hon hade börjat med stillbildsfotografi och studerade det på universitetet i Edingburgh men tyckte att det var så ensamt.

– Jag var 25 år och fick existentiella problem varje gång jag skulle göra en fotoserie.

Hennes nuvarande man, som är dansk, föreslog att hon skulle söka till den legendariska filmskolan i Köpenhamn. Han trodde att det skulle passa henne att "ha någon att prata med och inte bara göra allting själv". Han fick rätt. Men skolan var inte helt som Linda tänkt sig.

– Min mamma brukar kalla det militärskolan, det är skithårt. Det var chockartat att börja. Det finns ju ingen som har klarat sig därifrån helskinnad, alla bryts ned. Man måste rivas sönder för att sedan sättas ihop igen på ett helt nytt sätt.

Men den hårda skolan, som innebär att vara i produktion i princip hela tiden i fyra år, svetsar också samman alla som gått där. De har samma referenser och vet så mycket om varandra, säger Linda. Det var också där hon började arbeta med regissören Lisa Aschan, som gjort "Apflickorna".

– Vi åkte till Berlin i Berlin och hamnade vid ett champagne- och ostronstånd. Lisa lärde försäljaren att öppna ostron, för han kunde inte det. Vi fick massor av gratis ostron och champagne. Sen dess har vi hängt ihop.

De gjorde både mittfilmen och slutfilmen tillsammans. Men däremellan var det mycket bråk, berättar Linda. Arbetstempot är så hårt att till och med de mest väluppfostrade till slut "tappar det". Ibland fick producenten Anna-Maria medla mellan regissör och fotograf. Sedan dess har det inte varit några problem, de vet ju allt om varandra, som Linda säger.

Jesper Ganslandt kommer in och frågar hur det går. Jag har berättat hela min historia, säger Linda. Det tog ganska lång tid.

– Det blir som en hel egen bilaga där det står "denna bilaga är en annons", säger Jesper torrt.

Man märker att de känner varandra väl, trots att de träffades för första gången för drygt en månad sedan.

Samarbetet med Lisa Aschan har fortsatt och med henne jobbar hon på ett helt annat sätt än med Jesper, berättar Linda.

– Lisa är van att ha mig som en tillgång från skolan där hon hela tiden använder mig som en sparringpartner. Hon vill hela tiden ha kommentarer och sakta hittar vi ett uttryck vi tycker om, innan hon ens har skrivit ett manus. Här kom jag in en månad innan produktion. Då hade Jesper en helt klar tanke. Eftersom han hade kommit så långt vore det väldigt dumt av mig att bromsa.

Du har ju ändå ditt bildspråk, hur syns det i den här filmen?

– Det är så svårt att definiera sitt eget bildspråk. Jag tror att mitt tillvägagångssätt handlar om att vara trogen historien. Hur kan jag framställa den här scenen på bästa sätt?

Linda Wassberg återkommer hela tiden till historien och till den "berättelse som ska berättas".

– Jag tänker i bilder. Jag älskar historier men kan inte skapa dem. Det är därför jag behöver en regissör för att göra det levande. När jag gör mina egna saker blir det väldigt stillastående, sakralt och ganska dött.

Kan ditt estetiska driv ställa sig i vägen för berättelsen?

– Mer förr. I dag kan jag se att det estetiska också kan döda historier och det är jag inte intresserad av.

I filmens barndom var hela filmkameran väldigt tung och ofta avgjorde fotografen och teknikens begränsningar hur en film skulle bli, snarare än regissören. När Dogmarörelsen kom var det mycket detta man vände sig emot. De avsatte fotografen, som bara fick hänga med så gott det gick. Plötsligt var det skådespelarna, manusförfattaren och producenten som gjorde filmen ihop med regissören.

– Då kommer en helt annan form att historia fram, säger Linda och fortsätter:

– Nu har man ju vattnat ur det konceptet ganska mycket. Man ställer en kamera i ett vitt rum utan att egentligen ha en idé om vad det är man är ute efter. Jag tror det kommer en ny generation som är intresserad av den hantverksmässiga delen av film.

Dogmatänket var rådande på Filmskolen när Linda började. De brydde sig inte så mycket om det tekniska kunnandet, vilket var tur, för annars hade hon nog inte kommit in. Men undervisningen var ganska traditionell. Man filmade alltid på 35 eller 16 mm. Det var Filmskolen som lärde henne att fokusera på berättelsen. Den har fostrat en hel generation av fotografer. Bland andra Anthony Dod Mantle, som vann en Oscar för bästa foto i filmen "Slumdog millionaire".

– Han har ett sätt som är väldigt fuck it! säger Linda. Han ställer sig där han tycker det passar bäst för historien, oavsett om det är på mobiltelefon eller 35 mm. Det sättet att tänka är skitspännande. Då går man med historien och gör inte bara något för att visa upp sin egen talang.

Ser du ofta filmer där du tänker att fotografen har svullnat upp?

– Jag kan se direkt när fotografen har fått lov att spänna alla sina muskler och visa alla sina snygga kameraturer och ljussättningar. Samtidigt händer det lika ofta att fotografen inte alls har fått plats. Där en stackars fotograf bara kastats runt i en boxningsring och inte haft någon koll på någonting. It works both ways. Det är svårt att hitta harmonin mellan de två sakerna.

Linda måste gå. Skådespelare och alla andra i teamet börjar ramla in. Plötsligt är hela huset fullt av folk. Det riggas för tagning och Linda sätter sig på sin kamera och filmar. Först repeterar de scenen ett par gånger och så filmar man. Direkt efter tagningen går Jesper fram till Linda.

– Vad tyckte du?

Tove Leffler

tove.leffler@dn.se

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.